

**R. P. Ildephonsi Peñafiel E' Societate Jesu, Quondam In
Cusquensi Collegio Sacrae Theologiae Primarij
Antecessoris ... Theologia Scholastica Naturalis**

Peñafiel, Alonso

Lugduni, M.DC.LXXIIX.

2. Nostra Sententia probatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95892](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95892)

seu cum esse definiti: sed definitiones distinguuntur ex natura rei: ergo, & definita.

5 Secundo sic probatur, quia ea quæ separantur à parte rei distinguuntur realiter; sed ratio entis separatur à parte rei à ratione increati vel creati: ergo ratio entis distinguitur ab illis à parte rei. Maior sic patet, quia ratio entis reperitur in creatura sine increato, & in Deo sine creato: ergo ratio entis separatur tam à creato quam ab increato.

6 Tertio, quando de vno verificatur quod negatur de altero à parte rei, illa non sunt idem à parte rei: sed de ratione entis verificatur à parte rei quod sit constitutiva essentialiter creaturæ; de ratione autem increati negatur hoc ipsum: ergo ratio entis, & ratio increati distinguuntur ex natura rei. Maior est certa secundum illud axioma, impossibile est idem simul esse & non esse.

7 Confirmatur, quia idem respectu eiusdem non potest esse fundamentum relationis æqualitatis, & inæqualitatis; sed ratio entis est fundamentum æqualitatis inter creaturam, & Deum, quia creatura, & Deus in ratione entis æqualiter conveniunt, cum talis convenientia sit univoca; ratio autem creati est fundamentum inæqualitatis in creatura respectu Dei: ergo ratio entis, & ratio creati distinguuntur ex natura rei. Maior est clara, quia eadem quantitas, v. g. palmari non potest esse æqualis cum alia palmari, & simul inæqualis respectu illius, quia æqualitas, & inæqualitas dicunt negationem contradictionis, quæ non potest villo modo verificari.

SECTIO II.

Nostra Sententia probatur.

Conclusio: ens ut sic non præscinditur neque distinguitur à parte rei formaliter à differentia Dei increata, neque à differentia creata; unde in Deo ratio entis constitutiva Dei, & ratio à se seu increata, quæ ultimo constituit Deum, non distinguuntur formaliter ex natura rei.

8 Probat ratione, primo, quia in Deo inter constitutiva absoluta ipsius non solum datur identitas; sed etiam omniidentitas à parte rei; sed omniidentitas excludit omnem, & quancumque distinctionem, in ea ratione qua est omniidentitas; ergo omnis distinctio à parte rei excluditur in Deo inter absoluta constitutiva ipsius: sed ens, & increatum sunt absoluta constitutiva Dei: ergo inter illa constitutiva Dei excluditur omnis distinctio à parte rei; sed distinctio formalis ex natura rei est aliqua distinctio à parte rei: ergo excluditur à Deo inter ens, & increatum, ac proinde ens quod est in Deo, & constituit ipsum, non distinguitur ex natura rei à differentia increati.

9 Maior prima, & præcipua est evidentissima, quia quidquid est in Deo formalissime in ratione absoluti est infinitum simpliciter in omni genere perfectionis; sed quicquid est infinitum simpliciter in omni genere perfectionis, continet omnem perfectionem simpliciter in ea ratione qua tale est; ergo est omne in illa ratione qua est infinitum simpliciter: sed inter absoluta constitutiva Dei datur identitas formalissime: ergo talis identitas est infinita simpliciter, in omni genere identitatis: ergo non solum est identitas; sed etiam omniidentitas.

Confirmatur, quia omnis perfectio quæ datur in Deo absoluta, ex eo quod sub ratione independentiæ, hoc est ratione entis à se est infinita simpliciter in omni genere pertinente ad illam perfectionem; est omnis in ea ratione qua est perfectio, v. g. quia in Deo datur sapientia ratione independentiæ divinæ, non solum est sapientia, sed etiam omni-sapientia, & quia datur in Deo potentia, non solum datur quomodo eumque potentia, sed etiam omnipotentia.

Atqui identitas quæ datur inter absoluta prædicata Dei, convenit Deo formalissime ratione independentiæ ipsius, & ex eo quod sit Deus ens à se: ergo non solum est identitas, sed etiam omni-identitas à parte rei, hoc est infinita in omni genere identitatis, sicut sapientia est infinita in omni genere sapientiæ, & sic non dantur duæ sapientiæ in Deo; sed unica sapientia à parte rei, sicut non dantur duæ simplicitates absolute à parte rei, sed unica simplicitas; sicut etiam unica tantum sanctitas aut bonitas moralis, seu impeccabilitas absoluta datur, & idem est de misericordia, iustitia, &c. quæ nullo modo multiplicantur à parte rei, quia vnaquæque est infinita simpliciter simplex; quod e contra contingit in relationibus divinis, quæ multiplicantur à parte rei, quia licet sint perfectiones, nihilominus non sunt simpliciter simplices, ex eo quod vnaquæque non est melior ipsa quam non ipsa, & quam opposita ipsius.

Minor prima, & præcipua sic probatur, quia omnis, & quancumque distinctio inter absoluta à parte rei, opponitur à parte rei omni identitati; sed omniidentitas excludit, quancumque rationem sibi oppositam à parte rei: Ergo omniidentitas divina inter absoluta excludit omnem, & quancumque distinctionem à parte rei: minor sic probatur, quia in Deo nulla datur oppositio vera, & à parte rei inter absoluta prædicata, ita ut dentur in Deo formaliter duæ absolute formalitates oppositæ inter se: unde solum concedit fides Catholica oppositionem inter relativa divina, nullo autem modo patitur nostra fides asserere posse vnum prædicatum absolutum opponi alteri absoluto prædicato, v. g. quia sapientia est absolutum prædicatum divinum, non habet oppositionem in divinis, ac proinde excludit à Deo quodcumque prædicatum sibi oppositum; & sic excludit omnem, & quancumque ignorantiam, seu errorem; sicut etiam sanctitas divina excludit à Deo omnem malitiam: quia sanctitas, & malitia opponuntur; item, quia in Deo datur independentia omnimoda, & hæc opponitur dependentiæ, excludit omnem dependentiam; tandem quia in Deo datur omni-perfectio quæ opponitur omni imperfectioni, & cuicumque imperfectioni, non solum excludit à Deo imperfectionem ut sic; sed omnem, & quancumque imperfectionem, sive realiter, sive ex natura rei; sed omniidentitas opponitur omni non identitati, hoc est omni distinctioni: ergo excludit omnem distinctionem à parte rei existentem sive ex natura rei sive realiter, sicut, v. g. omnipotentia divina non solum excludit omnem impotentiam; sed etiam quancumque ex natura rei impotentiam.

Et ratio à priori videtur esse, quia absolutum prædicatum in Deo est infinita perfectio sine illo genere simpliciter, & absolute, ac proinde sine aliqua limitatione includit necessario in illo genere

tere omnem perfectionem: ergo certissimum est prædicatum illi oppositum dicere aliquam imperfectionem, quia si non diceret imperfectionem, sed perfectionem, non opponeretur cum tali prædicato, sed potius identificaretur cum illo, cum tale prædicatum non opponatur, sed potius identificetur cum omni perfectione simpliciter simplici, vel cum omni perfectione, quæ non dicit imperfectionem.

14 Quod aliter contingit in perfectionibus relativis; quæ non petunt identificare secum omnem perfectionem; etiam si sit perfectio sine imperfectione, quare Paternitas divina non identificat secum filiationem, & ratio est, quia paternitas non est perfectio simpliciter simplex, & sic potest habere in divinis una relatio alteram sibi oppositam non ratione imperfectionis, sed quia non petit identificare secum omnem perfectionem sine imperfectione, quia non est perfectio simpliciter simplex, ac proinde infinita in omni genere perfectionis, vt iam dixi.

15 Sed absoluta perfectio est perfectio simpliciter simplex: ergo identificat secum omnem perfectionem: ergo non opponitur alicui perfectioni sine imperfectione; vnde si opponitur alicui formalitati, talis formalitas opposita necessario includet imperfectionem, quia si non includeret illam sed potius esset aliqua perfectio, non opponeretur realiter illi, sed potius identificaretur à parte rei cum illa sine vlla oppositione.

16 Sed omne prædicatum quod habet imperfectionem excluditur à Deo: ergo omne oppositum prædicatum respectu alicuius prædicati absoluti existentis formaliter in Deo, excluditur ab ipso propter imperfectionem quam dicit tale oppositum prædicatum.

17 Sed omniidentitas divina opponitur omni, & cuiusque distinctioni siue reali, siue ex natura rei: ergo omnis, & quæcumque distinctio siue realis siue ex natura rei, in absoluta essentia Dei dicit imperfectionem: ergo necessario debet excludi ab omni identitate ratione suæ infinitæ perfectionis, quod manifeste patet in sanctitate divina, & simplicitate quæ excludunt à Deo omnem, & quæcumque malitiam, & compositionem siue realem, siue ex natura rei repertam, quia ex vi oppositionis quam habent cum absoluta sanctitate, & simplicitate habent imperfectionem, cuius incapax est Deus, & ratione cuius debent excludi ab ipso: sed omniidentitas opponitur omni distinctioni, & cuiusque distinctioni siue reali siue ex natura rei: ergo omniidentitas necessario excludit à Deo omnem, & quæcumque distinctionem siue realem siue ex natura rei.

18 Minor in qua est tota difficultas sic demonstratur, quia omne id quod est universale siue formaliter siue eminentissimo modo, in vno genere non solum opponitur universali opposito affecto signo universalitatis; sed etiam cuiusque contento sub tali opposito universali, v.g. omnis homo non solum opponitur nulli homini, sed etiam alicui non homini, & cuiusque non homini, & hoc ita vt ex vi veritatis illius excludatur omnis veritas oppositi; quare quia hoc est verum, omnis homo est animal rationale, absolute excluditur veritas ab his oppositis, nullus homo est animal rationale; aliquis homo non est animal rationale; quicunque homo non

est animal rationale, & hoc quia vnum oppositum universale non solum destruit aliud universale oppositum, sed etiam omne contentum sub illo.

Item omnipotentia Dei quæ non est formaliter universalis, sed eminentissimo modo ex eo quod est infinite perfecta simpliciter, in omni genere, ratione cuius signo illo universali omni afficitur, non solum opponitur omni impotentia, sed etiam alicui impotentia, & cuiusque impotentia siue reali siue ex natura rei, &c. Item omnisimplicitas Dei à parte rei, quia excellentissimo, & eminentissimo modo habet universalitatem, non solum opponitur omni compositioni, sed etiam alicui compositioni, & cuiusque compositioni siue reali siue ex natura rei, & ratione talis oppositionis excludit omnisimplicitas Dei omnem, & quæcumque compositionem, siue realem, siue ex natura rei; universalitas autem illa eminentissima quam perfectiones divinæ habent ideo his provenit, quia sunt à se independentes, & increatæ absolutæ.

Sed identitas divina & absoluta perfectio Dei est infinita simpliciter, & est à se independentes, & increata: ergo est universalis eminentissimo modo; eo modo quo omnipotentia, omnisapientia, omnisimplicitas, &c. ac proinde necessario est omniidentitas: ergo opponitur non solum omni distinctioni inter absoluta cuiusque distinctione, & alicui distinctioni siue reali siue ex natura rei, ac proinde necessario excludit omnem, & quæcumque distinctionem siue realem siue ex natura rei inter absoluta prædicata Dei.

Patet hoc evidenter, quia vbi est eadem ratio formalis, est idem effectus, vel quasi effectus formalis: sed tota ratio formalis propter quam omnisapientia Dei excludit omnem, & quæcumque ignorantiam, seu errorem à Deo, siue talis ignorantia sit realis siue ex natura rei est, quia omnisapientia est absolutum prædicatum universale eminentissimo modo, & infinite perfectum, ratione cuius debet expellere à Deo omne oppositum sibi: sed omniidentitas inter absoluta prædicata est perfectio simpliciter simplex infinita, & ratione talis infinitatis est universalis eminentissimo modo, ac proinde est perfectio absoluta: ergo debet necessario habere rationem formalem propter quam ita supponat omni distinctioni, & cuiusque distinctioni siue reali siue ex natura rei, vt illam omnino excludat à Deo inter absoluta prædicata.

Urgetur, quia Deus ex vi suæ infinitæ fecunditatis petit distinctionem realem inter relationes divinas, ita petit illam vt inter tales relationes nulla detur identitas, siue realis siue ex natura rei: vnde inter tales relationes reperitur omnidistinctio quæ excludit omnem, & quæcumque identitatem: sed ipse Deus qui petit distinctionem inter relationes divinas excludentem omnem identitatem inter illas, siue realem siue ex natura rei, petit omniidentitatem inter absoluta: ergo talis identitas est illa vt excludat omnem, & quæcumque siue realem siue ex natura rei distinctionem inter absoluta prædicata divina, sicut distinctio illa inter relationes excludit omnem, & quæcumque identitatem inter easdem relationes; quia eadem ratio datur in distinctione relationum ac in identitate absolutorum prædicatorum.

Declaratur

23 Declaratur amplius, quia omnis contradictio seu oppositio contradictoria debet excludi à Deo, quia in nullo subiecto possunt verificari duæ contradictoriae simul verae.

24 Sed si in Deo supposita omni identitate divina inter absoluta simul daretur distinctio ex natura rei inter eadem absoluta daretur contradictio, & verificarentur duæ contradictoriae simul verae: ergo nullo modo potest dari in Deo distinctio ex natura rei inter absoluta supposita omni identitate inter eadem.

Maiores est certissima, quia impossibile est idem simul esse, & non esse.

25 Minor in qua est tota difficultas sic demonstratur, tunc dantur duæ contradictoriae simul verae quando datur affirmatio universalis alicuius praedicati, & negatio eiusdem praedicati simul verae; sed supposita omni identitate esset vera haec propositio, in Deo datur omniidentitas inter absoluta, & supposita distinctione ex natura rei quam vos ponitis, verificaretur haec propositio in Deo, daretur simul aliqua non identitas inter absoluta: ergo iam verificarentur duæ contradictoriae simul verae. Patet consequentia, quia omniidentitas inter absoluta, & aliqua non identitas inter eadem sunt affirmatio, & negatio; sed supposita vestra sententia de Deo verificatur omniidentitas, & aliqua non identitas, &c. ergo verificantur simul de eodem Deo affirmatio, & negatio eiusdem identitatis, ac proinde affirmantur duæ contradictoriae simul verae.

26 Quod autem verificetur de Deo aliqua non identitas, patet manifeste, quia aliqua distinctio est aliqua non identitas, quia aliqua distinctio est subdistinctione ut sic opposita identitati ut sic: sed distinctio ut sic est non identitas essentialiter: ergo aliqua distinctio est aliqua non identitas, quia quicquid convenit superiori convenit omni contento sub illo secundum illud principium, dici de omni, v. g. quia brutum ut sic opponitur homini ut sic, est verum dicere brutum non est homo, & quia tale brutum est aliquid brutum contentum sub bruto ut sic, est verum dicere tale brutum, quia est aliquid brutum est aliquid non homo; sed distinctio ut sic, quatenus opponitur identitati ut sic est non identitas, & talis distinctio continetur sub distinctione ut sic: ergo sicut est aliqua distinctio, ita est aliqua non identitas.

27 Sed in Deo per vos datur aliqua distinctio à parte rei, videlicet distinctio formalis ex natura rei; ergo necessario datur in Deo aliqua non identitas à parte rei inter absoluta praedicata; sed ex alio capite datur in Deo omniidentitas à parte rei inter absoluta praedicata: ergo inter eadem absoluta, & in eodem Deo datur omniidentitas à parte rei, & aliqua non identitas à parte rei quæ est aliqua distinctio à parte rei opposita identitati: ergo à parte rei datur affirmatio, & negatio eiusdem de eodem cum veritate utriusque, & sic dabuntur duæ contradictoriae simul verae; sed hoc est falsum: ergo si datur omniidentitas in Deo, nulla debet dari distinctio inter absoluta praedicata Dei à parte rei, quia unum praedicatum absolutum nihil sibi oppositum patitur in divinis, praecipue si sit oppositum contradictorium.

28 Vergetur, ideo enim non possunt verificari de Deo haec propositiones, in Deo datur omnis perfectio sine imperfectione, in Deo non datur aliqua perfectio sine imperfectione, quia illæ pro-

positiones sunt affirmatio, & negatio eiusdem de eodem, ac proinde duæ contradictoriae, quæ neque de Deo, neque de vlla creatura possunt verificari: sed haec propositiones sunt affirmatio, & negatio eiusdem de eodem; in Deo datur omniidentitas à parte rei inter absoluta praedicata; in Deo non datur aliqua identitas à parte rei inter eadem absoluta praedicata: ergo non possunt verificari de Deo simul; sed supposita vestra sententia verificantur à parte rei: ergo falsa est vestra opinio. Minor illa quoad omnem identitatem, patet ex supradictis, ubi demonstravimus sicut in Deo datur omni sapientia, omni bonitas, omni simplicitas, &c. propter independentiam & infinitatem illarum perfectionum, ita similiter propter eandem infinitatem, independentiam, & illimitationem dari in Deo omniidentitatem à parte rei.

Quoad secundam partem sic probatur, quia distinctio non compatitur cum identitate in e ratione, quia distinctio est, quia una dicit negationem alterius: unde si in Deo daretur distinctio realis inter absoluta, nullo modo daretur identitas realis inter ipsa, ut videre est in relationibus divinis propter oppositionem contradictoriam quam dicunt inter se: sed per vos à parte rei datur aliqua distinctio, videlicet ex natura rei: ergo ex natura rei inter absoluta non datur identitas: ergo in Deo non datur aliqua identitas à parte rei: ergo est verum dicere in Deo datur omniidentitas à parte rei, in Deo non datur aliqua identitas à parte rei, scilicet identitas ex natura rei.

Dices, non implicare contradictionem inter omniidentitatem, & aliquam non identitatem, quia omniidentitas non est universalis formaliter, sed solum eminentissimo modo, ad hoc autem ut detur contradictio debere esse inter propositiones universalem, & particularem formales.

Sed contra primo, quia contradictio eodem modo existit inter propositiones, quarum obiecta sunt universalis, & particularis formaliter; ac inter propositiones, quarum obiecta sunt universale eminentissimo modo, & particulare: sed in his propositionibus, in Deo datur omnis identitas à parte rei, in Deo non datur aliqua identitas à parte rei, obiectum unius est universale eminentissimo modo, affirmatum, & obiectum alterius est particulare negatum: ergo sunt affirmatio, & negatio contradictoriae; maior sit demonstratur, v. g. in his propositionibus, in Deo datur omni sapientia sine imperfectione, in Deo non datur aliqua sapientia sine imperfectione, ecce propositiones contradictoriae quæ non possunt verificari simul de Deo propter veram, & propriam contradictionem quam involvunt in se non minus, ac haec, omnis homo est animal, aliquis homo non est animal; sed illæ propositiones ita se habent, ut prima obiectum non sit universaliter formaliter, sed universale eminentissimo modo, & secunda obiectum est particulare: ergo falsum est dicere contradictorias propositiones necessario petere ut obiectum unius sit universale formaliter, & obiectum alterius particulare, cum sufficiat esse obiectum primæ universale eminentissimo modo, & obiectum secundæ particulare.

Sed in his propositionibus, quarum una est affirmativa, & altera negativa obiectum primæ est universale

Quæst. Vltima, vtrum ens præscindatur. 201

vniversale eminentissimo modo, & secunda est obiectum particulare: ergo sunt proportionales propriæ contradictoriæ, ac proinde falsa erit solutio Adversariorum.

33 Secundo contra, quia vniversale eminentissimo modo æquivaleret vniversali formaliter ablati imperfectionibus; unde sicut vniversale formaliter comprehendit sub se omnia singularia, & particularia cum imperfectione pluralitatis, ita similiter sine tali imperfectione: Imo cum summa perfectione vniversale eminentissimum comprehendit, & continet in se omnia particularia, respectu quorum dicitur vniversale: atqui vniversale formale ratione talis comprehensionis potest esse obiectum propositionis contradictoriæ, & immediate contradicentis propositioni obiecti particularis contenti sub ipso, si illa sit affirmativa, & hæc negativa, vt patet ex dictis: ergo similiter vniversale eminentissimum potest esse obiectum propositionis contradictoriæ, seu contradicentis alteri propositioni habenti pro obiecto particulare comprehensum sub tali vniversali, dum tamen prima propositio sit affirmativa, & secunda sit negativa, quia vbi datur eadem ratio formalis est idem effectus, vel quasi effectus formalis. Unde sicut hæc propositio vniversalis formaliter, omnis homo est animal, destruit, & excludit omnem veritatem ab hac propositione, aliquis homo non est animal, quia illa vniversaliter opponitur isti per affirmationem, & negationem, ita similiter in Deo datur omniidentitas, destruit omnem veritatem ab hac propositione, & in ipsa in Deo inter absoluta non datur aliqua identitas, &c. quia prima sicut opponitur omni distinctioni ita opponitur cuicumque distinctioni contradictoriæ ratione affirmationis, & negationis; ac proinde si verificatur in Deo, vt vere, & propriè verificatur omniidentitas, non poterit verificari aliqua distinctio, quia verificabitur hæc propositio in Deo non datur aliqua identitas in ea ratione qua datur aliqua distinctio, videlicet ex natura rei, & sic erit verum dicere in Deo non datur omniidentitas, quia idem est non omnis ac aliqua non; sed per vos non datur aliqua identitas, scilicet ex natura rei, quia datur distinctio ex natura rei inter absoluta: ergo æquipollens illi verificatur, scilicet in Deo non datur omniidentitas: sed ex alio capite verificatur, in Deo datur omniidentitas, sicut omni sapientia: ergo in Deo verificabuntur simul hæc duæ contradictoriæ, in Deo datur omniidentitas, in Deo non datur omniidentitas à parte rei.

SUBSECTIO I.

Aliquæ solutiones Adversariorum diluuntur.

34 Respondent Adversarij omniidentitatem divinam non opponi in Deo distinctioni ex natura rei: sed solum distinctioni reali inter absoluta, & ideo non excludere à Deo distinctionem ex natura rei, excluderet autem inquit si omniidentitas divina opponeretur distinctioni ex natura rei, quia in divinis simul non reperiuntur inter absoluta duo opposita, eo modo quo reperiuntur inter relativa duo supposita inter se opposita, v.g. Pater, & Filius.

Sed contra, quia omnis identitas in Deo opponitur. R. P. Ildeph. de Peñafiel, Theol. Schol. Tom. 1.

nitur adæquate omni distinctioni eo modo, quod adæquate opponitur omnis sapientia omni ignorantia, omni errori, & omni inscientia, & omnis potentia adæquate opponitur omni impotentia, & omnis simplicitas adæquate opponitur omni compositioni: ergo inadæquate opponitur omnis identitas alicui distinctioni; quia quando vnum vniversale opponitur alteri adæquate, opponitur etiam inadæquate alicui inferiori contento sub vniversali sibi adæquate opposito, v.g. quia omnis simplicitas opponitur omni compositioni adæquate, inadæquate opponitur alicui compositioni, quæ continetur sub omni compositione, & idem est de omni sapientia respectu alicuius ignorantia, sed omnis identitas est vniversalis, vt diximus, & opponitur omni distinctioni, quæ vniversalis est: ergo inadæquate opponitur alicui distinctioni contentæ sub omni distinctione; atqui distinctio ex natura rei est aliqua distinctio contenta sub omni distinctione à parte rei: ergo omnis identitas divina opponitur inadæquate, verè, & propriè distinctioni ex natura rei; sicut opponitur omnis sapientia ignorantia ex natura rei; & omnis simplicitas compositioni à parte rei ex natura rei. Ratio à priori est infinitas divinæ identitatis; illimitatio, & independentia illius; sed per vos vnum prædicatum absolutum excludit quodcumque sibi oppositum propter infinitatem, & perfectionem vnus, & propter imperfectionem sui oppositi; inter absoluta enim, si detur oppositio in divinis, talis oppositio est propter imperfectionem alterius oppositi: ergo si identitas divina opponitur distinctioni ex natura rei, sine dubio excludet illam à Deo inter absoluta prædicata ipsius; sicut simplicitas divina excludit compositionem ex natura rei, quia opponitur illi.

Confirmatur, quia nihil maius essentiale potest reperiri, nec cogitari, quam essentia Dei, & nihil attributale maius attributis Dei, vt constat ex communi consensu Patrum Ecclesiæ; Deus enim, vt ait Augustinus, maior est in omni ratione, quam possit intellectus attingere; quod etiam confirmat Divus Dionysius de divinis nominibus, cap. 1. fere initio de Dei natura agens: Ignoratio inquit, summæ eius essentia, ac natura, quæ omnem orationem, sensum, essentiamque vincit, scientiam ei tribuere debemus. Sancti Nazianz. orat. 49. post medium: Certe, (inquit) hoc est Deus, quod cum dicitur, non potest dici; cum æstimatur, non potest æstimari, cum definitur, ipsa definitione crescit, quem omnia nesciunt, & metuendo sciunt; Origen. lib. 1. Periar. cap. 1. quid, (inquit) in omnibus intellectualibus tam præstans omnibus, tam inæstimabiliter, atque ineffabiliter præcellens est quam Deus? Sancti Chrysostom. in id psalm. 47. Magnus Dominus, & laudabilis nimis; magnus, (inquit) dicunt; sed quam magnus non dicunt, hoc enim nemo scit; Et ideo subiunxit, & laudabilis valde, non enim est finis eius magnitudinis; quod autem dicit, est eiusmodi: oportet eum tanta gloria afficere, & laudare id, quod supra omnem modum, &c. Theodotus Episcopus Ancyrae tomo 6. Concilij Ephesini, cap. 10. Divina (inquit) natura humane mentis captum effugit; sublimior est quam quæ nostro sensu attingi queat. Sanctus August. lib. 5. de Trinitate, cap. 1. Intellegamus, (inquit) Deum, si possumus quantum possumus; Et cum præclara de eius excellentia C c dixisset.

dixisset, subdit: Quisquis Deum ita cogitat, & si non dum potest omnino invenire quid sit, pie tamen cavet, quantum potest aliquid de eo sentire quod non sit. Sanctus Anselmus *De Incarnatione Verbi. cap. 4. col. 3.* probat esse unum tantum Deum, quia est summum bonum, hoc enim est quod sic præstat alijs vt nec par habeat, nec præstantius. *Et in Prologo cap. 15.* ergo (inquit) Domine, es quiddam maius, quam cogitari possit. Et sanctus Bernardus *lib. 5. de consideratione ad Eugenium*: Quid est (inquit) Deus? quo nihil melius, nihil maius excogitari potest. Et Arist. *lib. 9. Ethic. cap. 4.* ait: Deum habere summum bonum omni intellecto esse maius. Tandem Cicer. *lib. 1. de natura Deorum*. Ea est (inquit) Dei vita, qua nihil beatius, nihil omnino bonis omnibus affluentius excogitari potest. Et Seneca *in præfatione librorum questionum naturalium*: Quid est, (inquit) Deus? mens univerti. Quid est Deus? quod vides totum, & quod non vides totum: sic deum magnitudo sua illi redditur, qua nihil maius excogitari potest. Ecce authores hi ita constituunt Deum vt sit summum, & maximum in sua natura, & perfectionibus, ita vt sicut nulla potest natura excogitari maior quam natura Dei, ita nulla perfectio divina potest excogitari maior altera, quæ non sit in Deo. Ratio evidens à priori est, quia cum Deus in quacumque ratione sit infinitus, & intellectus creatus sit finitus in quacumque ratione, excedit Deus intellectum creatum; vnde nihil potest intellectus ultra Deum maius Deo concipere; imo quando concipit Deum, si recte concipiat, iudicat Deum ita esse summum vt sit quid maius omnibus excogitabilibus, ac proinde nihil posse excogitari, quod non sit minus Deo in quacumque perfectione; ergo intellectus concipit Deum in eodem statu perfectionis, vt tam in natura, quam in attributis sit summe perfectus.

36 Tunc sic: quando aliquid est summum in aliquo genere, nullo modo potest habere admixtam aliquam rationem oppositam in illo genere, v. g. quando datur calor summus, nihil potest dari frigiditatis, quia summitas caloris vt in summitate conservetur, & simpliciter summus appellatur, non debet habere admixtam frigiditatem sibi oppositam, neque in summo, neque in remisso gradu, & ideo in igne non datur minima etiam pars frigiditatis, quia in igne datur summus calor, qui vere non esset talis, si haberet admixtam aliquam partem frigiditatis. Item, quia Beata Virgo est summe sancta nullum habet admixtum secum, etiam minimum peccatum, aut minimam culpam etiam levissimam, quod aliter contingeret si haberet aliquod peccatum veniale, & ratio est quia summum in vnoquoque genere est perfectissimum; sed vt ait Dionysius, bonum, & perfectissimum debet esse tale ex integra causa, malum autem seu imperfectum ex quocumque defectu; vnde si Angelus haberet aliquam corruptibilitatem naturalem, etiam si non haberet omnem, non posset vocari summe incorruptibilis naturaliter; quapropter, quia Angelus habet compositionem etiam minimam ex subsistentia, & natura, quæ inter substantiales minima est, non potest vocari summe simplex, quia si summe simplex esset, simpliciter & absolute omnem excluderet compositionem oppositam simplicitati, itaque quia hoc est certissimum in natura, quotiescumque naturaliter datur summitas in aliquo

genere excluditur opposita ratio in illo genere.

Sed Deus est summè idem in absolutis vt his 37 verbis docet Ricard. de sancto Victore *lib. 12. cap. 17.* vbi summa simplicitas ibi vera, & summa unitas, summaque identitas; quidquid ergo in summo bono est vere, & summe, unum est neque aliud, & aliud ibi esse potest; sed idem ipsum est totum quod est eodem modo, loquitur Concil. Trident. *sessio 18. post medium*, vbi docet Deum habere summam identitatem in essentia, & attributis, & in relationibus respectu essentia, & confirmat Concilium Lateranense *can. 4.* quod antea dixerat Dionysius, asserens Deum esse in summis, & pulcherrimis identitatis perfectionibus collocatum, cuius vestigijs insistent Bernard. *lib. 5. de consid. ad Eugenium*, inquit esse vnice unum, & simplicissimam unitatem, imo, & meram simplicitatem, & identitatem, & ratio manifesta demonstrat tum à paritate rationis, quia quodcumque attributum divinum absolutum est summum in ea ratione qua tale est, & ideo sapientia divina est summa sapientia, & bonitas summa bonitas, & potentia summa potentia; nam sicut natura, & essentia divina est summa in ratione naturæ, & essentia, ita similiter quodcumque attributum illius debet esse summum simpliciter, & absolute; cum autem identitas inter absoluta sit perfectio, attributum divinum debet esse in ratione identitatis summa omni modo positive, quia habet omnem gradum identitatis negative, quia excludit omnem rationem sibi oppositam, vt videre est in simplicitate divina, quæ quia talis est, est summa tam positive quam negative, igitur Deus in absolutis summe omni modo idem est.

Ergo excludit inter absoluta quaecumque 38 rationem etiam minimam oppositam, sed quaecumque distinctio etiam minima, siue modalis, siue ex natura rei adæquate vel inadæquate opponitur summe identitati Dei; ergo talis identitas excludit omnem, & quancumque distinctionem siue realem, siue ex natura rei inter absoluta: ergo nulla datur ex natura rei distinctio in Deo. Minor illa sic demonstratur, quia quidquid est subdistinctione vt sic, participat rationem oppositionis siue maximam, siue minimam, siue adæquatam, siue inadæquatam respectu identitatis vt sic, quia quidquid convenit superiori convenit omni contento sub illo; sed distinctio vt sic opponitur identitati vt sic eo modo quo rationale vt sic opponitur irrationali vt sic, & eo modo quo albedo vt sic nigredini vt sic, & simplicitas vt sic compositioni vt sic: ergo distinctio ex natura rei quæ est inferior, & participat rationem distinctionis vt sic, respectu cuius est inferior, participabit rationem oppositionis respectu identitatis vt sic, & respectu omnium quæ sub identitate vt sic comprehenduntur cum hoc tamen discrimine vt respectu identitatis ex natura rei non possit compari in eadem entitate, quia est perfecta, & adæquata opposito, cum alijs autem identitatibus possit compari in subiectis imperfectam identitatem habentibus, & non summam identitatem, quia minima oppositione opponitur illis, v. g. calor vt duo potest compari cum frigiditate vt tria, quia frigidum vt tria est imperfectum in ratione frigiditatis, & nihilominus aliquam imperfectam, & minimam oppositionem habet calor vt duo cum frigiditate

Quæst. Vltima, vtrum ens præscindatur. 203

te vt tria, quia sunt sub membris oppositis vt sic, participando quicquid convenit realiter illis, quando autem vt supra dixi summa frigiditas datur, nihil datur caloris, quia summum ratione suæ excellentiæ & perfectionis maxime opponitur non solum cum summe opposito, sed etiam cum minimo existente sub ratione oppositi vt sic itaque quantum ad expellendum ab eodem subiecto quodcumque etiam minimum contentum sub opposito vt sic exerceat propriam, & perfectissimam rationem oppositionis, vt videre est in summa sanctitate Dei, quæ non solum opponitur peccato aut culpæ vt sic, sed etiam cuiusque etiam minime culpæ existenti sub peccato, & culpa vt sic ratione cuius expellit à Deo omnem, & quamcumque minimam culpam: sed identitas divina est summa in ratione identitatis inter absoluta: ergo non solum opponitur summe distinctioni, sed etiam cuiusque etiam minime distinctioni existenti sub distinctione vt sic à parte rei, sed distinctio ex natura rei est vera, & propria distinctio formalis à parte rei: ergo tali distinctioni opponitur vere, & proprie summa identitas quæ datur in Deo inter absoluta, quæ oppositio sufficit vt expellat illam à Deo inter absoluta.

39 Confirmatur hoc, hæc summa identitas ita est vt alia maior illa excogitari non possit vt patet ex supradictis; sed sic est quod si Deus haberet distinctionem ex natura rei inter absoluta, imo plures distinctiones ex natura rei vt vos asseritis, posset alia maior identitas excogitari intra rationem identitatis Dei inter absoluta: ergo nullo modo potest dari in Deo distinctio ex natura rei inter absoluta: minor sic demonstratur, quia illa est maior identitas, quæ habet minus distinctionis, quam ea quæ habet aliquam distinctionem, sicut illa est maior sapientia quæ minus ignorantia habet, quam ea quæ habet aliquid ignorantia, sed potest excogitari in Deo identitas inter absoluta sine vlla distinctione, sive realis, sive ex natura rei vt à Divo Thom. & omnibus eius discipulis intelligitur: ergo iam potest excogitari supposita vestra sententia, maior aliqua identitas identitate divina, si quidem potest excogitari identitas, quæ nihil distinctionis habeat inter absoluta.

40 Exemplo demonstratur, ideo quando concipimus Angelum, concipimus maiorem identitatem, ac est illa quam concipimus in homine, quia in homine concipimus identitatem admixtam pluribus distinctionibus, siquidem concipimus in homine distinctionem integram, distinctionem inter materiam, & formam, & distinctionem inter essentiam, & subsistentiam; in Angelo autem concipimus identitatem substantialem sine distinctionibus illis physicis, & solum eum distinctione ex subsistentia, & natura, & inter illas, ac proinde cum minori distinctione; item quando concipimus identitatem Dei concipimus maiorem identitatem Angeli identitatem, quia identitatem Dei concipimus non solum cum minori distinctione, sed etiam sine vlla, & identitatem Angeli concipimus cum pluribus distinctionibus: ergo si identitas Dei per vos, & quam vos ponitis, habet distinctionem ex natura rei, ac proinde aliquam distinctionem à parte rei, & quam nos ponimus, nullam habet etiam minimam distinctionem formalem seu ex natura rei: ergo maior identitas est quam nos ponimus in Deo ea quam vos ponitis in ipso: ergo alia excogitari potest maior ea identitate quæ per vos reperitur in Deo.

gitari potest maior ea identitate quæ per vos reperitur in Deo.

Sed non potest alia maior excogitari ea quam nos ponimus inter absoluta prædicata divina: ergo evidenter sequitur identitatem divinam non esse eo modo quo vos asseritis: sed potius eo modo quo nos cogitamus.

Igitur absolute dicendum est nullo modo dari in Deo distinctionem ex natura rei, neque vlla alia opposita identitati vt sic, sive adæquate, sive inadæquate, sive quomodocumque etiam minime opponatur.

Explicatur exemplo, si aliquis hæreticus diceret in Deo non dari compositionem realem, sed solum compositionem ex natura rei formaliter, evidenter convinceretur hoc modo: simplicitas divina, quia summa est in ratione simplicitatis, talis est conditionis, vt neque alia sit simplicitas neque excogitari possit maior tali divina simplicitate: Sed si in Deo detur compositio ex natura rei, etiam si non detur compositio realis potest esse maior, & excogitari maior simplicitas simplicitate divina, nam si daretur alia, quæ neque distinctionem haberet ex natura rei, neque compositionem ex natura rei, & sic cogitaretur sine vlla compositione, maior cogitaretur, & maior esset simplicitas, quam ab hæretico cogitaretur, quia illa est maior simplicitas quæ minus habet compositionis: ergo illa simplicitas quæ excogitatur ab hæretico non est divina, vere, & realiter sed ficta, & illa erit vera, quæ à catholicis concipitur, & tota ratio est, quia est maior quæ concipitur à catholicis quam quæ concipitur à tali hæretico: sed à nobis concipitur maior identitas in Deo, quam ab Scotistis ex eo quod illi ponunt identitatem admixtam alicui distinctioni, & nos ponimus identitatem inter absoluta prædicata non solum cum minori distinctione, sed potius sine vlla à parte rei: ergo nostra est ponenda in Deo, & non quæ excogitatur ab Scotistis; nam Deus vt ponitur ab Scotistis non est summe idem, neque omnidem, nec maior omni alio qui excogitari potest, ac proinde non est infinite perfectus.

Dices Deum non esse capacem illius identitatis provt excludit omnem distinctionem etiam ex natura rei, ratione cuius incapacitatis etiam si non habeat omnimodam identitatem, vt à nobis ponitur esse summum Deum in ratione identitatis, & summe perfectum, quapropter maxima esset confusio inquit Scotistæ, si Deus nullam haberet distinctionem, ne igitur confusio detur inter attributa divina, dicendum est identitatem divinam non expellere distinctionem ex natura rei.

Sed contra primo, quia ratio entis vt sic quæ formalissime datur in Deo, & quæ per vos distinguitur ex natura rei à differentia increati, ita est eadem vt in se ipsa nullam habeat distinctionem etiam ex natura rei, quia ratio illa entis provt distinguitur à quacumque differentia contrahente illam, est omnino irresolubilis in duos conceptus, quia est simplicissima vt ipsi Scotistæ docent; nam licet rationem entis, & alias rationes inferiores distinguant ex natura rei inter se, & ab ipso ente, nihilominus in ipsa vltima ratione entis nullam ponunt distinctionem ex natura rei: ergo iam datur aliqua perfectio in Deo quæ in se ipsa nullam habet distinctionem ex natura rei. Præterea modus metaphysicus, seu vt melius loquar, differentia, seu formalitas increata contrahens

C c 2 hens

hens rationem entis in Deo, quia est ultima ratio distinguendi Deum à creaturis est simplicissima, & summe ac omnino eadem in seipsa, sine ulla distinctione, ex natura rei in sententia Scoti; rationem tribuit Scotus, quia differentia ultima ex eo quod talis sit, est irreducibilis in plures formalitates, ne detur processus in infinitum inter distinctiones ex natura rei, & etiam quia talis differentia non esset ultima, siquidem daretur in illa ratio superior, & inferior, &c. atqui talis differentia increata formaliter est in Deo essentialiter constituens Deum in esse entis increati, & infiniti.

6 Ultimo in Deo datur actus liber voluntatis, quo decrevit creare mundum, &c. & actus necessarius quo se amat naturaliter Deus, & quo Pater, & Filius producant Spiritum sanctum, & hi actus sunt perfectiones divinae, & nihilominus non distinguuntur ex natura rei in sententia Scoti, & Scotistarum in quo Scotus, & Scotistae opponuntur Cajerano, asserenti actum liberum addere supra necessarium formalitatem distinctam ex natura rei, ab actu necessario: sed Deus per vos nullam habet imperfectionem aut confusionem inter actum liberum, & necessarium in ratione increati, seu indifferentia ultima, & in ratione entis, ex eo quod habeat omnimodam identitatem formalem à parte rei excludentem omnem, & quancumque distinctionem etiam ex natura rei inter illas perfectiones, & formalitates, & in ipsis, & in essentia illarum.

47 Ergo similiter nullam habebit confusionem aut imperfectionem, sed potius summam, & infinitam perfectionem, ex eo quod inter absoluta prædicata ita habeat omniidentitatem, ut ratione illius excludat omnem distinctionem, & quancumque sive minimam sive realem, sive ex natura rei.

48 Secundo contra, quia impossibile est ut aliquod subiectum sit incapax alicuius prædicati, & formalitatis quam de facto habet, quia ab actu ad potentiam evidens est consequentia, sed Deus de facto habet inter actum liberum, & necessarium ita summam identitatem ut excludat ab illis omnem distinctionem sive realem, sive ex natura rei; item in voluntate divina non distinguitur ex natura rei formalitas amandi, & odio habendi, & nihilominus tales perfectiones reperiuntur in Deo, imo ratio principij quæ datur in Patre, & quæ datur in Filio respectu Spiritus sancti non distinguuntur ex natura rei, quia est una ratio formalissima principij.

49 Item in ipso intellectu divino ratio cognoscendi, seu scientia simplicis intelligentiæ, & scientia visionis; hoc est scientia libera, & necessaria non distinguuntur ex natura rei, ac proinde datur omnimoda identitas inter tales formalitates, & idem est de formalitate entis in se ipsa, & informalitate increati considerata respectu sui ipsius, in quibus datur omnimoda identitas de facto sine ulla distinctione.

50 Ergo falsum est dicere Deum esse incapacem omniidentitatis seu summæ identitatis, ut à nobis ponitur, excludentis omnem, & quancumque distinctionem etiam formalem ex natura rei, imo absolute dicendum est Deum esse omnino capacem ita summæ identitatis, ut excludat omnem distinctionem, & quia secundum Concilium Nicensum, & Sancti Ecclesiæ Doctores in Deo idem est esse ac posse Deum, quia capax est talis identi-

tatis, de facto habet illam in omnibus formalitatibus absolutis, quia si semel habet hanc identitatem inter aliquas perfectiones, signum evidens est habere illam non esse aut imperfectionem aut confusionem; sed ex alio capite habere identitatem summam, ut excludat omnem distinctionem, est tanta perfectio ut alia maior ea excogitari non posset, & indicat in Deo infinitam perfectionem; imo, & opposito modo habere identitatem dicit imperfectionem, & limitationem ut patet ex dictis: ergo tam excellens identitas concedenda est in Deo inter absoluta excludens omnem, & quancumque distinctionem.

Tertio contra, quia ex eo quod aliquod subiectum non sit capax alicuius maioris perfectionis non debet dici summus, & infinite perfectus in ea ratione, v.g. ex eo quod Angelus non sit capax ex natura sua tantæ simplicitatis, ut excludat omnem compositionem sive ex natura rei, sive modalem non debet dici summe, & infinite simplex; item ex eo quod homo sit incapax completæ spiritualitatis aut sapientiæ infinitæ, ex eo quod habeat aliquam spiritualitatem, & aliquam sapientiam non potest dici summe sapiens, & summe spiritualis, & ratio à priori est, quia summa, & infinita ratio non est illa quæ cum sit aliqua, est incapax maioris, alias si Deus esset incapax infinite scientiæ, dum tamen haberet aliquam posset dici summe, & infinite sapiens, quod est falsum, quia ex hoc principio colligeretur quancumque creaturam esse summam in quocumque prædicato essentiali, ex eo quod sit incapax alterius maioris, & sic Angelus esset summe, & infinite intellectivus, summe, & infinite volitivus, summe, & infinite sanctus, quæ omnia sunt summa absurdum.

Ad rationem igitur summitatis duo requiruntur quando summitas est omnimodo perfecta, primum ut in ea ratione habeat, & sit capax omnis perfectionis sine imperfectione quæ datur in illo genere.

Secundo ut ita sit pura talis perfectio ab opposita ratione, ut nihil habeat admixtum alterius sibi oppositæ, quod manifeste patet in summa perfectione divina, quæ ideo talis est ut contineat omnem, & quancumque perfectionem sine imperfectione, & excludat omnem, & quancumque imperfectionem, & idem est de sapientia divina, iustitia, &c. quare si Deus, aut non haberet, aut non esset capax omnis perfectionis, & ideo necessario requireret aliquam imperfectionem oppositam omni perfectioni, nullo modo diceretur summe perfectus, summe sapiens, summe idem, imo propter illas rationes absolute dicendus esset incapax summæ perfectionis, potius quam summe perfectus, & summe sapiens.

Ergo si per vos inter absoluta, Deus non debet omnem gradum identitatis realem, & ex natura rei excludendo omnem distinctionem ex natura rei, sed potius est incapax omnimodæ identitatis continentis omnem identitatem, ratione cuius habet distinctionem ex natura rei, potius dicendus est incapax summæ, & infinitæ identitatis, quam summe idem habens summam, & omniidentitatem, ac proinde appellandus est Deus limitatus, & imperfectus in ratione identitatis, sicut si in Deo non daretur omnes gradus sanctitatis ratione propriæ incapacitatis, ac proinde concederetur, aliquem gradum culpæ vel peccati, non diceretur ratione talis incapacitatis summe,

Quaest. Vltima, vtrum ens praescindatur. 205

summe, & infinite sanctus sed potius diceretur limitate, & imperfecte sanctus.

55 Vltimo contra, quia tunc datur confusio quando datur multitudo, & pluralitas sine ordinat- qui attributa divina non sunt plura neque multa à parte rei sine ordine: sed potius ratione identitatis summae sunt una simplicissima perfectio: ergo nullo nullo modo ratione talis identitatis potest dari confusio in Deo ut videre est in actu libero, & necessario Dei, in quibus ratione identitatis excludentis omnem distinctionem etiam ex natura rei nulla datur confusio, quia nulla datur pluralitas sine ordine, itaque ad confusio- nem duo requiruntur, & inordinatio, & plurali- tas; unde confusio opponitur pluralitati ordi- natae, minime autem opponitur simpliciter aut omniidentitati; sed potius Deus ex eo quod sit omnino idem sine vlla pluralitate est incapax tum confusio- nis, tum ordinationis oppositae confusio- ni, sicut quia Deus est spiritualis, & immu- tabilis est incapax tenebrarum, & incapax lucis oppositae tenebris; unde male argueretur dicendo Deus non habet lucem corpoream: ergo habet tenebras sibi oppositas; nam deberet probare qui sic argueret, Deum esse capacem lucis, & carere illa quia tenebrosus est id quod est capax lucis, & non habet illam.

56 Sic similiter male argueretur qui diceret, Deus est summe idem in absolutis, ita ut excludat om- nem distinctionem sive realem sive ex natura rei: ergo habet confusio- nem, mala enim est haec argu- mentatio, quia deberet probare potius habere Deum pluralitatem, & distinctionem inter abso- luta, & praeterea deberet tendere talem pluralita- tem esse sine ordine ut colligeretur dari confusio- nem in Deo.

57 Quapropter tantum abest ut ex summa identi- tate probari possit confusio inter absoluta praedicta, quin potius evidenter demonstretur inca- pacitas omnino tum ad confusio- nem, tum ad ordi- nationem oppositam confusio- ni, quia talis ordi- natio petit multitudinem ordinatam quae nullo modo datur inter absoluta praedicta.

58 Exemplo manifesto demonstratur ex eo quod nulla datur distinctio realis, seu realiter inter ab- soluta praedicta Dei, nullo modo potest argui di- cendo: ergo datur confusio realis & realiter inter talia attributa quin potius debet argui dicendo: ergo inter absoluta datur incapacitas confusio- nis realis, & realiter ex eo quod Deus ratione ta- lis identitatis realis sit incapax multitudinis ordi- nabilis, & inordinabilis: ergo similiter ex iden- titate omnimoda in omni genere, non debet argui confusio, sed potius omnimoda incapacitas con- fusio- nis in omni genere, quia datur omnimoda inca- pacitas multitudinis, quae necessario requiritur tum ad confusio- nem, tum ad ordinationem illi oppositam.

59 Igitur quod recte colligetur, est quod in Deo nullo modo à parte rei sunt distincta, & plura praedicta absoluta, sed vnum simplicissimum omnino idem, quod summam & infinitam perfe- ctionem indicat in Deo excludentem omnem im- perfectionem, quae daretur in ipso ratione omnis, & cuiuscumque distinctionis sive realis sive ex na- tura rei.

60 Declaratur amplius, si aliquis poneret tres re- lationes divinas, aut tres personas increatas sine ordine illo mirabili quem habent prima, secun- da, & tertia Patris à nullo producti, Filij producti

per intellectum à Patre, Spiritus Sancti proceden- tis à Patre, & Filio per voluntatem, sine dubio tunc posset colligi confusio inter divinas perso- nas, quia supponendo esse plures, ponuntur inor- dinate aut sine ordine.

61 Contra vero, si aliquis haereticus negaret tres per- sonas realiter distinctas, & diceret, tres quas nos damus non esse plures; sed unicam omnino eandem, sine vlla distinctione sive reali, sive ex natura rei: ad hoc ut Catholicus Theologus pru- dens convinceret huiusmodi haereticum, non de- beret arguere dicendo: ergo datur confusio in per- sonis divinis, quia iure quidem optimo irrideret haereticus talem Catholicum argumentum, imo pos- set haereticus dicere tantum abesse ut ex unica persona arguatur confusio, quin potius arguitur recte incapacitas confusio- nis, quia ex vi unitatis, & identitatis omnimoda inter divinas personas tollitur multitudo quae necessario requiritur ad confusio- nem.

62 Item, si tua solutio valeret, posset optime Ethni- cus dicere dandos esse plures Deos, & non asse- tendum dari solum vnum omnino eundem sine vlla distinctione sive reali sive ex natura rei, quia per te ex eo quod nulla datur distinctio sive rea- lis sive ex natura rei attributorum absolutorum; sed potius summa identitas unitas, & simplici- tas eorum; datur confusio attributorum eorumdem: sed nulla datur distinctio Deorum; sed potius summa identitas unitas, & simplicitas Dei: ergo datur confusio per vos; sed haec est monstruo- sa, & falsissima argumentatio: ergo similiter fal- sa erit argumentatio vestra quia ex summa identi- tate attributorum excludent omnem, & quam- cumque distinctionem ex natura rei colligitur dari confusio- nem attributorum.

63 Dices, ex nostra solutione colligi non solum negandam esse omnem distinctionem Deo inter attributa realem, & ex natura rei; sed etiam vir- tualem, ac per aequivalentiam quae vera distinctio est.

64 Sed contra manifeste, quia distinctio virtualis, aut per aequivalentiam solum est summa identitas Dei aequivalens distinctioni simpliciter formali. Unde tantum abest ut haec distinctio per aequiva- lentiam, aut virtualis debeat excludi à Deo qua- tenus est summe idem, quin potius petatur à sum- ma perfectione, & illimitatione infinitae identita- tis Dei; nam ex eo quod talis identitas est sim- plicissima, & unitissima sine vlla distinctione actuali petit ut Deus aequivaleat pluribus distin- ctis, quae aequivalentia non opponitur identitati summae quia non est proprie distinctio; sed aequi- valentia ad distinctionem; Si enim esset proprie distinctio actualis, etiam minima opponeretur summae identitati divinae, ac proinde excludere- tur sine dubio omnino à Deo, quia duo opposita absoluta in Deo, neque in minimo gradu compa- riuntur in Deo propter summam perfectionem at- tributi absoluti existentis in Deo in summo gradu perfectionis.

65 Exemplo demonstratur, quod enim formaliter habeat Deus successionem in sua actu duratione, etiam minima sive realem sive ex natura rei arguit imperfectionem in Deo, ratione cuius, & propter summam simultatem, & permanentiam divinae eternitatis debet excludi à duratione divina, & ni- hilominus aequivalentia successionis aut virtualis successio nullo modo est excludenda à Deo, quia haec potius arguit summam perfectionem, in di-

C c 3 vna

vina simultanea, & indivisibili perfectione divina eternitatis quam aliquam imperfectionem, & ideo non opponitur tali eternitati omnino permanenti; sed potius est summa perfectio illius ratione pure actualitatis quae reperitur in tali aequivalenti successione, prima autem formalis successio etiam minima pugnat cum infinita perfectione divina, & ideo omnino excludenda est à Deo; deinde divisibilitas formalis, aut extensio formalis in loco pugnat cum indivisibilitate, & in extensione formali divina, & ideo extensio formalis seu divisibilitas formalis excluditur à Deo, non autem extensio per aequivalentiam, aut virtualis, quia hæc nullo modo opponitur formali inextensioni, & indivisibilitati divinæ.

66 Ergo similiter omnis, & quaecumque distinctio formalis actualis etiam minima sive realis sive ex natura rei pugnat cum omni identitate, & summa perfectione illius, & ideo excluditur à Deo inter absoluta omnis, & quaecumque distinctio sive realis sive ex natura rei formalis, & actualis; contra vero, quia distinctio virtualis seu per aequivalentiam non est actualis neque formalis, non solum non pugnat cum summa identitate omnimoda divinæ, sed potius est perfectio illius, quia in Deo non solum est perfectio esse summe idem, sed etiam aequivalere distinctis non solum ex natura rei; sed etiam realiter, ut videre est in actibus liberis, & necessariis divinis, qui licet non habeant distinctionem ex natura rei, habent tamen distinctionem virtutalem per aequivalentiam, ex eo quod licet non distinguantur eo modo quo differunt formaliter actus necessarii, & liberi creaturarum, nihilominus aequivalent illis indistinctione, & ideo eadem entitas divini actus est libere, & necessaria perfectiori modo quam actus voluntatis creatæ sunt liberi, & necessarii in creaturis.

67 Quapropter, si actus liber, & necessarius in divinis nullam haberent distinctionem, neque formalem, neque virtutalem aut per aequivalentiam, nullo modo possent esse una simplex unitas quæ simul sit libera, & necessaria.

68 Præterea, quia omnis libertas actus petit indifferenciam, & contingentiam ad essendum vel non essendum, quæ contingentia in creaturis est formalis, ita ut actus liber Dei possit esse, & definire esse formalissime, quia autem illa ut est in creaturis dicit imperfectionem, nullo modo datur in Deo; datur tamen in ipso contingentia ad essendum, & non essendum per aequivalentiam, & modo quo eam late explicuit materia de prædeterminatione, quæ aequivalentia est summa perfectio in divina libertate.

69 Ergo similiter erit summa perfectio omnidentitatis divinæ quod illa aequivalet pluribus, & infinitis distinctionibus: unde tantum abest quod illa excludatur à summa identitate Dei, & opponatur illi, quin potius necessario erigatur ab illa ex vi suæ infinitæ perfectionis.

SVBSECTIO II.

Secunda principalis ratio ponitur.

70 **S**I in Deo distinguerentur ex natura rei formaliter ratio entis, & differentia increata, daretur vera, & formalis compositio ex natura rei inter tales rationes: sed in Deo nullo modo po-

test dari aliqua vera, & propria compositio formalis à parte rei secundum fidem catholicam: ergo in Deo non distinguuntur ex natura rei formaliter ratio entis, & ratio increati, neque vlla attributa absoluta inter se: consequentia est evidens supposita maiori, & minori; minor est certissima secundum fidem, & luminis naturali nota. Prima pars definita est in Concilio Florentino Constantinopolitano. Constantiensis, & in Concilio Lateranensi cap. firmiter, de summa Trinitate, ubi decernitur Deum esse summe, & omnino simplicem sine aliqua compositione, etiam minima, de quo latissime Doctores agunt i. p. agendo de simplicitate divina, quibus remitto Lectorem. Secunda pars de evidentia huius simplicitatis excludentis omnem, & quaecumque compositionem evidenter à me demonstratur in metaph. tractatu de Deo.

Maiores, in qua est tota difficultas, sic probatur, 71 quia nihil aliud est in bona metaphysica compositio ut sic, nisi distinctorum unio ut sic, v. g. compositio realis realiter est distinctorum realiter unio, & compositio modalis est distinctorum modaliter unio, imo, & compositio rationis, est unio distinctorum per rationem; sed per vos ens, & differentia increata habent distinctionem ex natura rei in Deo, & uniuntur ad constituendum unum Deum: ergo vere, ex natura rei componunt Deum in esse entis increati.

Hæc consequentia sic probatur, quia ubi est 72 ratio formalis alicuius effectus, vel quasi effectus formalis, datur talis effectus vel quasi effectus, saltem in universaliissima ratione: sed distinctio in re vera ut sic cum unione, & constitutione, aut conjunctione est ratio formalis compositionis, & hæc datur in Deo ex natura rei formaliter: ergo in Deo datur compositio ex natura rei vera.

Dices verum esse quod datur in Deo distinctio 73 ex natura rei, non tamen dari compositionem ex natura rei, quia non datur unio inter tales rationes formales.

Sed contra manifeste, quia illæ formalitates 74 erunt ex natura rei divise, & discrete: ergo ex natura rei non constituent unum Deum in esse unius Dei, & entis increati formalissime; patet hæc consequentia, quia ad hoc ut constitutiva constituent unum in ea ratione qua illud constituent, debent habere indivisionem & unitatem, quia nemo dat quod non habet, alias in effecta formali daretur aliqua formaliter, & non daretur nec contineretur in ratione formali formaliter constituyente tale constitutum, quod esse omnino falsum late supra demonstravimus.

Sed illæ rationes constitutivæ Dei, ex natura 75 rei non habent unitatem, sed potius divisionem, & discretionem: ergo ex natura rei non possunt constituere unum Deum: sed potius constitutum per illa erit unum discretum, & plura simpliciter: atqui Deus neque realiter, neque ex natura rei est plura simpliciter, & unum per accidens; sed potius ex natura rei est unus: ergo constitutiva eius habent unitatem ex natura rei; sed non habent unitatem identitatis ex natura rei, cum potius per vos habeant distinctionem ex natura rei: ergo habent unitatem unionis, & compositionis, quia non datur medium inter unitatem identitatis, & unitatem compositionis in subiecto quod est unum.

Dices non habere unitatem compositionis, quia hoc dicit imperfectionem.

Sed

Quæst. Vltima, vtrum ens præscindatur. 207

Sed contra, quia per vos non habent ens, & differentia increata vnitatem vnionis, & compositionis, & ex alio capite per vos non habent vnitatem identitatis ex natura rei formaliter, quia vbi datur distinctio ex natura rei non potest dari identitas ex natura rei: ergo nullam vnitatem ex natura rei habent; ergo ex natura rei nullam vnitatem tribuunt Deo, quia nemo dat quod non habet; ergo ex natura rei constituunt Deum tribuendo illi pluralitatem; ergo Deus ex natura rei est plures, & non vnus: sed hoc est contra fidem catholicam definitum contra Gilbertum Corretanum: ergo nullo modo potest dici pluralitatem ex natura rei accipere Deum, à constitutivis, neque esse plures; ergo ex natura rei, constitutiva quatenus talia habent vnitatem inter se, vt constituent Deum in esse vnus ex natura rei; cum ergo per vos talia constitutiva non sint vna ex natura rei vnitatem identitatis, necesse est vt sint vna vnitatem vnionis, & compositionis, hoc est vt sint vnitatem atque constitutiva vnita, & habentia vnitatem compositionis constituent componendo; ergo constitutiva Dei componunt Deum ex natura rei, ac proinde Deus erit ex natura rei compositus: sed hoc est falsum; ergo falsa vestra sententia.

⁷⁷ Dices sufficere in talibus constitutivis vnitatem identitatis realis ad hoc vt Deus sit vnus omnino, etiam si non habeat identitatem ex natura rei, neque vnitatem compositionis.

⁷⁸ Sed contra, quia ex hac tua solutione sequitur Deum esse vnum realiter, & non plura realiter; non autem sequitur vt Deus sit vnus ex natura rei; patet hoc, quia identitas in vno genere non tribuit identitatis vnitatem in alio, v.g. identitas physica quæ datur in Angelo, & simplicitas tam integralis quam essentialis non tribuit Angelo identitatem metaphysicam inter naturam, & substantiam, & identitas realis quæ datur in esse substantiali Angeli non tribuit identitatem ex natura rei, inter naturam angelicam, & suppositualitatem: ergo similiter licet Deus habeat identitatem realem inter sua attributa, & constitutiva essentialia, ratione huius identitatis non habet per vos identitatem ex natura rei inter constitutiva, & attributa: ergo licet habeat vnitatem identitatis realis, non ideo habebit vnitatem identitatis ex natura rei, sicut, v. g. ex eo quod anima rationalis habeat vnitatem identitatis inter prædicata superiora, & inferiora realiter, non inde sequitur habere vnitatis identitatem per rationem, & tota ratio est, quia idem est vnitas identitatis ac ipsa identitas: sed per vos licet Deus habeat identitatem realem inter constitutiva, nihilominus non habet identitatem ex natura rei formaliter inter ipsa: ergo licet habeat vnitatem identitatis realis, & realiter, nihilominus non habebit vnitatem identitatis ex natura rei, & ex alio capite talis identitas, & vnitas identitatis realis non dat neque tribuit Deo vnitatem vnionis, & compositionis ex natura rei inter illa constitutiva: ergo talis vnitas identitatis realis nullam tribuit indivisionem ex natura rei: ergo licet illa constitutiva sint indivisa realiter, nihilominus manebunt divisa, & discreta ex natura rei: ergo manebunt plura ex natura rei, sed plura vt plura in aliquo genere non possunt constituere in illo genere vnum vt vnum, vt ex se patet, quia implicat vt constitutivum existens sub carentia alicuius formalitatis, tribuat con-

stituto talem formalitatem, ideo enim vnitates discreta, quæ numerus vocatur, quatenus sub carentia continuationis sunt, nullo modo possunt constituere vnum continuum, quia numerus seu vnitates discreta sunt sub carentia continuationis quam haberet effectus, sed constitutiva divina ex natura rei seu in illo genere sunt sub carentia vnitatis, & indivisionis, tum identitatis tum vnionis: ergo in illo genere sunt plura divisa, & discreta: ergo in illo genere non possunt constituere vnum vt vnum: sed necessario constitutum erit plura, & maximum vnum per accedens.

Explicatur hoc, substantia Angeli, & Angelus non habent distinctionem realem, quia modus, & res nullo modo distinguuntur realiter, sed solum modaliter vel ex natura rei, ratione cuius communiter dicitur à Thomistis, & à P. Vazquez, imò & ab Scoto, & ab Scotistis modum realiter identificari cum re cuius est modus; unde licet substantia Angeli, & natura Angelica habeant identitatem realem, quia tamen non habent identitatem ex natura rei, licet habent vnitatem identitatis realis, non habent vnitatem identitatis ex natura rei, quapropter vt constituerent Angelum in esse vnus suppositi, necesse fuit vt haberet vnitatem vnionis, vel compositionis ex natura rei, alias si ex natura rei vel in illo genere non haberent vnitatem compositionis, nec vnitatem identitatis, etiam si in alio genere essent idem, & haberent vnitatem, nullo modo possent constituere vnum suppositum per se; sed potius ex natura rei essent plura, & constitutum per illa, esset vnum per accedens: ergo similiter in nostro casu, si per vos etiam habeat vnitatem identitatis realis, aut realiter Deus inter sua constitutiva, nihilominus tamen ex natura rei formaliter non habet vnitatem ex natura rei identitatis aut vnionis, sequetur evidenter realiter esse vnum Deum per se, ex natura rei formaliter non esse vnum per se, sed potius vnum per accedens, & plura simpliciter: sed hoc non admittis, & adhuc concedendo identitatem realem negatis identitatem ex natura rei, ac proinde vnitatem in tali genere: ergo vt consequenter loquamini, debetis dicere dari in Deo vnitatem vnionis ex natura rei, & compositionis.

Explicatur amplius, quia in vestra sententia in homine animal, & rationale non distinguuntur realiter, sed solum formaliter ex natura rei, & nihilominus in homine datur compositio formaliter ex natura rei vt sit vnus in tali genere, quia per vos omne ens creatum quatenus habet distinctionem, & vnitatem est compositum: ergo identitas realis non tollit compositionem ex natura rei quando ex natura rei datur distinctio, & datur vnitas.

Atqui per vos licet in Deo detur identitas realis inter constitutiva, nihilominus ex natura rei datur distinctio formalis, & ex alio capite datur vnitas ex natura rei: ergo talis identitas non tollit compositionem ex natura rei, licet tollat compositionem realiter, quia vnum genus non obstat neque obest alteri ex eo quod non detur transitus à genere ad genus, vt manifeste videtur inter formalitates distinctas per rationem, quæ vt constituent vnum per rationem, necessario debent habere vnionem aut compositionem per rationem, alias per rationem nullam haberent vnitatem,

uitatem, & ideo nullam possent dare constituto per ipsa, siquidem nullam haberent unitatem neque compositionis neque identitatis per rationem, in quo casu non sufficeret identitas realis inter illa prædicata ad hoc ut constituerent unum per rationem, quia identitas in uno genere non sufficit ad constituendum unum in alio genere.

81 Confirmatur, quia illud quod non obest definitioni alicuius, non potest obesse definito illius quia sunt omnino idem, v. g. implicat quod mors obest existentiae hominis a parte rei, & quod non obest existentiae animalis rationalis: sed identitas illa realis in Deo non obest cominus constitutiva illius sint distincta, & non divisa, ac proinde indivisa: ergo non obest cominus sint vere unita, & composita, quia indivisio distinctorum est definitio unionis.

82 Dicunt multi ex Scotistis illa constitutiva neque uniri inter se nec componere Deum, quia sunt omnino inseparabilia.

Sed contra, quia separabilitas, aut inseparabilitas in rebus est distincta formalitas ab unitate earum: ergo inseparabilitas non tollit unitatem, siquidem in una, & eadem entitate possunt reperiri duae illae formalitates, v. g. substantia Angeli, & natura ipsius sunt omnino inseparabiles: item forma cæli, & materia illius dicunt naturalem inseparabilitatem, & nihilominus illa naturaliter component unum suppositum Angelicum, & ista unum cælum; item ratio entis quæ identificata est realiter cum differentijs, & ratio animalis identificata cum rationali propter talem identitatem sunt omnino inseparabilia, & nihilominus component ex natura rei unum hominem.

83 Clarius, & evidentijs: conservatio Angeli, quatenus actio Dei, & substantia Angeli conservata, ita sunt inseparabiles ut nec divinitus possit substantia Angeli existere sine omni conservatione divina, & nihilominus ex illa conservatione, & substantia Angeli componitur unum conservatum intrinsece, quia Angelus conservatus est concretum intrinsecum ex formali, & materiali copulatis: nam conservatio quatenus terminatur ad Angelum afficit illum; sed impossibile est quod forma intrinseca afficiat, & denominet aliquod subiectum, quin uniat illi intrinsece, in quo distinguitur illa efficientia ab efficientia extrinseca: ergo si Angelus afficitur intrinsece per conservationem quamcumque, componit cum illa unum concretum, non obstante inseparabilitate inter omnem conservationem, & substantiam Angeli conservatam: ergo licet formalitas constituti unius sit inseparabilis ab alia, poterit uniri cum illa si simul concurrant ad constituendum unum: atqui constitutiva Dei, etiamsi inseparabilia sint ex natura rei sunt distincta & constituunt ex natura rei unum Deum: ergo ex natura rei component Deum ut unum.

SECTIO III.

Tertio principaliter arguitur, & oppugnatur sententia adversaria.

84 **Q**uia id quod formaliter, & absolute est aliquod subiectum, non distinguitur ab illo neque absolute neque formaliter; sed per seitas in Deo realiter, & formaliter est ens, & idem est

de differentia increata: ergo per seitas non distinguitur ab ente ullo modo formaliter.

Maiores evidens, quia id quod absolute, & formaliter est tale, habet identitatem absolute, & formaliter cum illo, ac proinde formalissime est idem cum eodem; sed illud quod absolute, & formaliter est idem cum alio non distinguitur ab illo absolute, & formaliter, quia cum identitas opponatur distinctioni in eo genere quo fuerit identitas, in eo genere expellet distinctionem, quia unum oppositum excludit aliud sibi essentialiter oppositum.

Minor præcipua probatur, quia illud de quo prædicatur realiter, & formaliter ens, est formaliter, & realiter ens; sed ens prædicatur realiter de per seitate: ergo per seitas est realiter, & formaliter ens; minor in qua est difficultas sic demonstratur primo, quia de per seitate prædicatur quod non repugnet existere a parte rei; sed non repugnans existere formalissime a parte rei, & ex natura rei est ens: ergo de per seitate prædicatur quod sit ens formalissime, & a parte rei, minor est evidens, quia ens in tota sua latitudine, & quatenus tale, est id quod potest existere; seu quod non implicat existere, nam ens reale quatenus tale formalissime est obiectum omnipotentiae divinae, & oppositum impossibile; sed oppositum impossibile, quatenus tale, est quod non repugnat existere, quia impossibile quatenus tale repugnat existere: ergo ens formalissime quatenus tale five realiter, five ex natura rei est quod potest existere vel non repugnat existere.

Maiores sic demonstratur, quia inter duo contradictoria nullum datur medium; quare si de aliquo subiecto non potest prædicari unum contradictorium, necesse est ut prædicetur & aliud, v. g. quia de homine aut de lapide non potest prædicari quod sit Deus, necesse est ut prædicetur quod non sit Deus, quæ veritas innititur illi evidentissimo principio metaphysico, videlicet quodlibet, vel est vel non est: sed de per seitate nullo modo potest prædicari ex natura rei repugnans existere, aut quod implicet existere: ergo necesse est prædicari de ipsa non repugnans existere ex natura rei.

Declaratur amplius, ab actu ad potentiam, evidens est consequentia; sed per seitas non solum realiter; sed etiam ex natura rei existit, & est: ergo ex natura rei potest existere, & esse sine ulla repugnantia ad existendum, & essendum, quapropter sicut irridetur aliquis iure optimo, qui diceret homini ridenti implicare, & repugnare posse ridere, ita similiter irridendus est qui dixerit per seitati ex natura rei formalissime existenti repugnare esse, & existere: ergo evidenter sequitur per seitatem formalissime posse existere, & non repugnare esse: sed quicquid non repugnat existere, & potest existere in ea ratione qua potest, est ens formalissime: ergo per seitas, quæ ex natura rei non repugnat existere ex natura rei erit ens: ergo ex natura rei identificatur cum ente, ac proinde ex natura rei non distinguetur ab ente.

Secundo quicquid est positivum ex natura rei, ex natura rei formalissime est ens; sed per seitas ex natura rei est positiva: ergo per seitas ex natura rei formaliter est ens: maior meo videri est evidens, quia quicquid est positivum opponitur immediate negativo (loquor enim de positivo obiective